

Golovan V.O., post-graduate student
Taras Schevchenko National University of Kyiv

**MODAL VERBS AS MORPHOLOGICAL MEANS OF
DOWN-TONING IN PARLIAMENTARY DISCOURSE
(on the materials of European Parliament debates)**

The article deals with research and description of the use of modal verbs as one of the morphological means of down-toning in the discourse of the European Parliament. The discourse of the European Parliament debates is characterized by specific language features and moderation of expression due to specific purpose which is expressed by certain linguistic means according to specific language situation.

Key words: *parliamentary discourse, the European Parliament, down-toning, modal verbs.*

УДК 811.112.2:811.512.161

Голов'яник Д. С., магістрант,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

**ЕЛЕМЕНТИ ТУРЕЦЬКОГО СЛЕНГУ
В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
(на матеріалі блогів)**

У статті розглядаються сучасні тенденції розвитку німецької мови, що зазнає змін внаслідок активних глобалізаційних та міграційних процесів. Особлива увага приділяється дослідженню лінгвальних характеристик інтернет-сленгу турецької національної меншини як однієї з найбільших у Німеччині та виявленню основних змін, що відбуваються в сучасній німецькій мові на фонетичному, лексичному та морфолого-синтаксичному рівнях.

Ключові слова: *інтернет-блог, турецький сленг, сучасна німецька мова, міграційна лінгвістика.*

Ми живемо у світі, у якому кордони між етносами та націями з часом стають все прозорішими й умовнішими. Таке розмаїття культур та мов, що поширилося Європою у 50-ті рр. ХХ ст. внаслідок процесів глобалізації, набуло з тих часів не лише світового та континентального, а й внутрішньо-національного характеру [Limbach 2008, 39-40]. У цьому контексті слід згадати Німеччину як державу, відому своїм гетерогенним суспільством та

широкою "іммігрантською палітрою" – за останні 60 років сюди з'їхалися люди зі 194 країн світу [Усманова 2012].

Внаслідок активних міграційних процесів виникають різноманітні культурні та мовні контакти, які зазвичай потрапляють у поле досліджень таких дисциплін як соціо- та етнолінгвістика, а віднедавна – й міграційна лінгвістика. Проблемами останньої займаються такі науковці як Т. Крефельд [Krefeld 2004], Т. Штель, Г. Гаарманн [Stehl 2011], В. Кальмаєр, І. Кайм [Kallmeyer 2003], У. Гінріхс [Hinrichs 2009] та ін. Оскільки міграційна лінгвістика знаходиться ще на стадії свого становлення, зараз особливо важливо відкрити нові перспективи для розвитку цієї дисципліни. У цьому і полягає **актуальність** нашого дослідження, **об'єктом** якого є турецький сленг, а **предметом** – лінгвальні характеристики турецького сленгу в системі національної німецької мови.

Мета дослідження – визначити, які зміни відбуваються в сучасній німецькій мові під впливом турецьких мігрантів.

Завдання дослідження – виявити і дати характеристику особливостям німецької мови у блогах представників турецької національної меншини на фонетичному, лексичному та морфолого-синтаксичному рівнях.

Як відомо, турки є однією із найбільших національних меншин Німеччини. За даними Федерального статистичного відомства, їхня кількість становить близько 1,5 мільйонів осіб [Statistisches Bundesamt 2012]. Масова міграція турків, що розпочалася після підписання у 1961 році угоди між ФРН та Туреччиною про залучення іноземних працівників, значно впливає на життя і культуру німців, а також на розвиток німецької мови. Хоча слід зауважити, що сліди турецької було помітно ще задовго до укладання цієї угоди. Доказом тому є зокрема такі лексичні запозичення, як *Dolmetscher, Sultan, Gulasch, Kaffee, Kaviar*, вигук *Hurra!* та ін. На сьогоднішній день налічується 158 тюркізмів у словниковому складі німецької мови, обсяг якого складає 200 000 слів [Weimer 2009].

Мігранти, а серед них і турки, використовують у побутовому спілкуванні сленг – розмовний варіант мови, притаманний тій чи іншій соціальній групі [Дубічинський 2006, 810]. Внаслідок цього німецька мова зазнає змін різного характеру. Перш за все, "страждають" відмінки, яких у німецькій мові налічується чотири: їх або плутають, або ж

відкидають відмінкові закінчення. Як приклад можна навести давальний відмінок (Dativ), що вперто витісняє родовий (Genitiv): мігранти ймовірно скажуть "das Haus von meinem Vater", аніж "das Haus meines Vaters". Ще одну значну проблему становлять артиклі, оскільки для мов більшості мігрантів вони не характерні, а також співвідношення між способами вираження граматичних значень (синтаксична форма "er ist geeigneter" перетворюється на невластиву німецькій аналітичну "er ist mehr geeignet"). Так, У. Гінріхс порівнює теперішню мовну ситуацію в Німеччині з ситуацією на Балканах, де столітнє співіснування різних за характером мов призвело до значних спрощень. Він також висловлює припущення, що через деякий час німецька мова матиме таку ж просту граматичну структуру, як і англійська [Stute 2011].

Досліджені У. Гінріхсом мовні явища релевантні передусім для розмовної німецької мови. Особливо яскраво та у більш широких варіаціях вони виявляються у такому різновиді мови, як "Kanak Sprak", яку ще називають "Türkenslang", "Kiez-Deutsch", "Türkendeutsch", яким послуговується молодь (переважно турецького походження) другого та третього покоління мігрантів [Wikipedia].

Під впливом турецького сленгу поступово починає змінюватися і писемна німецька мова. Особливо яскраво процеси цих змін відображаються в інтернет-блогах, оскільки одиниці писемного тексту тут набувають функцій усної мови. Для того, щоб наше дослідження мало системний та більш цілісний характер, ми проаналізували дописи турецьких мігрантів у їхніх інтернет-блогах на всіх мовних рівнях: фонетичному, морфологічному, лексичному та синтаксичному.

Досліджуючи фонетичні особливості німецької мови в блогах, ми зіткнулися з деякими труднощами, адже ці особливості виявляються передусім на рівні усної мови. Проте, нам все-таки вдалося простежити деякі відмінні від норм німецької мови явища. Одним із найпоширеніших із них є елізія – усичення однієї або кількох фонем у кінці основи слова під час формо- та словотворення [Кравченко 1984, 32], наприклад:

- *mit'ner Frau* [Aysenputtel]
- *drangenommen* [Tancgil]
- *fiel i mal hin* [Erkan].

Для лексичного рівня німецької мови у блогах турецьких мігрантів типовими є іноземні слова (*Nişan, Kız isteme, Kültür, Almanya, Yufka,*

Pasar), що вживаються з метою позначення культурних реалій, які не мають відповідника в німецькій мові, а також для надання текстам особливого колориту. Сюди ж слід віднести також перескакування між мовами (англ. *code-switching*), тобто змішування рідної мови з мовою нового середовища, наприклад:

- *Schöne Woche und öptim!*
- **Selam** Kollegas [NMM]!
- *Aber dazu in meinem nächsten Beitrag. **Hoscakalin*** [Aysenputtel]!

Порівняно з попередніми мовними рівнями, морфолого-синтаксичний рівень мови блогів має найбільше відмінних особливостей. Сюди слід віднести, наприклад, такі новоутворення, що відбуваються шляхом приєднання типово турецьких морфем до німецьких слів (*Schatzim* [Tancgil], *kommsana* [Oyla]). Змісту слів ці морфеми в основному не змінюють, виконуючи суто стилістичну (зазвичай – експресивну) функцію.

У блогах також часто зустрічаються явища, описані У. Гінріхсом, наприклад, неправильне вживання артиклів або ж їх упущення:

- *eine Netzwerk* [Tancgil]
- *einen Halben Glas Puderzucker mehr eingesetzt* [KW]
- *in unserem Kultur*
- *wir sind große Familie* [Nesrin].

Таке явище можна пояснити тим, що в турецькій мові відсутні артиклі та граматична категорія роду. Пов'язаною з цим є також проблема неправильного відмінювання прикметників:

- *Mein große Sohn hat mir gesagt* [Nesrin] ...
- *Die Dorli, die ideale Mischung aus pädagogischem Disziplin und laize-fairer Freiheiten* [NMM].

Типовими для блогів турецьких мігрантів є також помилки у керуванні дієслів та іменників:

- *Erst habe ich letztes Jahr auf dem Kirschseason gewartet* [Nesrin].
- *Sevda hat mich über meinem Blog angeschrieben* [Cigdem].
- *In der Universität lernen wir teilweise komplexe und unübersichtliche Theorien kennen* [Mehmet].

У процесі побудови речень автори блогів іноді упускають підмет, що значно спрощує речення:

- **Bin** schon die ganze Zeit aufgeregt [Tancgil].
- **Haben** einige tolle Professoren und hoffen von ihnen viel lernen zu können [Mehmet].

Ще однією синтаксичною особливістю німецької мови турецьких блогерів є вживання частин складнопідрядного та складносурядного речення як окремих речень:

– *Doch wenn wir so leben würden, als wäre es Morgen schon vorbei. **Dann** würden wir jeden Tag der netteste und tollste Mensch auf der Erde sein* [Tancgil].

– *Und es gibt Neuigkeiten zu meiner Diät und zum Kleid. **Aber** dazu im nächsten Blog* [Aysenputtel].

Окрім того, для турецьких користувачів блогосфери властивими є також орфографічні помилки. Здебільшого вони стосуються написання слів з великої/малої літери та написання слів разом/окремо:

– ***Seit dem** mein Junge geboren ist* [KW] ...

– *Rollkragen **Pullover*** [Karakedi]

– ***Stehts** interessiert mich* [Fatih] ...

– *Vielen Dank für das Interesse und viel Spaß beim **lesen*** [Mehmet]!

Отже, писемна німецька мова зазнає змін на всіх рівнях: фонетичному, лексичному та морфолого-синтаксичному. Проте ці зміни не є однорідними. Так, у процесі дослідження було виявлено тенденцію порушення граматичних правил насамперед у користувачів інтернету старшого віку. Це можна пояснити тим, що молодь, яка належить до третього покоління мігрантів, активно інтегрується в німецькому суспільстві, а отже, оволодіває мовою нової батьківщини набагато швидше і краще, аніж старші представники турецької національної меншини. Натомість для молодих блогерів характерне значне спрощення усталених структур мови, що робить німецьку дедалі більше схожою на англійську.

Перспектива дослідження полягає у встановленні характеру впливу іншомовних (мігрантських) сленгів, а також чинників впливу власне інтернет-комунікації на розвиток літературної німецької мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Кравченко М.В.* Явище усічення у системі віддієслівних іменників // Мовознавство. – 1984. – №3. – С.32-36. 2. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів/ За заг. ред. д-ра філолог. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х.: ВД "ШКОЛА", 2006. – 1008 с. 3. *Усманова Д.* Германия – страна иммигрантов [Електронний ресурс] / Дина Усманова // Русская Германия. – 2012. – № 51. – Режим доступу: http://www.rg-rb.de/index.php?option=com_rg&task=item&id=8407&Itemid=13. 4. *Hinrichs U.*

Sprachwandel oder Sprachverfall? Zur aktuellen Forschungssituation im Deutschen. In: Muttersprache 1/2009, S. 47-57. 5. *Kallmeyer W./ Keim, I.* Eigenschaften von sozialen Stilen der Kommunikation: Am Beispiel einer türkischen Migrantinnengruppe (2003). In: Erfurt, Jürgen (Hg.): "Multisprech": Hybridität, Variation, Identität. OBST, Osnabrück 65/2003, S. 35-56. 6. *Krefeld T.* Einführung in die Migrationslinguistik. Von der "Germania italiana" in die "Romania multipla". – Tübingen: Gunter Narr (Narr Studienbücher), 2004, 173 S. 7. *Limbach J.* Hat Deutsch_eine_Zukunft?: Unsere Sprache in der globalisierten Welt. – Orig.-Ausg.. – München: Beck, 2008, 106 S. 8. Statistisches Bundesamt. 10,7 Millionen Migranten aus 194 Ländern leben in Deutschland [Elektronний ресурс] // news aktuell. – 2012. – Режим доступу: <http://www.presseportal.de/pm/32102/2384745/10-7-millionen-migranten-aus-194-laendern-leben-in-deutschland> 9. *Stehl T.* (Hrsg.). Sprachen in mobilisierten Kulturen. Aspekte der Migrationslinguistik. – Potsdam: Universitätsverlag, 2011, 294 S. 10. *Stute D.* Zukunftssprache Kanak Sprak? [Elektronний ресурс] / Dennis Stute// Deutsche Welle. – 2011. – Режим доступу: <http://dw.de/p/11oRq>. 11. *Weimer M.* Wie die Türken Deutschland das "Hurra" schenkten [Elektronний ресурс] / Matthias Weimer // WAZ. – 2009. – Режим доступу: <http://www.derwesten.de/panorama/wie-die-tuerken-deutschland-das-hurra-schenkten-id243585.html>. 12. Wikipedia. – Режим доступу: http://de.wikipedia.org/wiki/Kanak_Sprak_%28Sprachvariet%C3%A4t%29.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Aysenputtel – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://aysenputtel.blogspot.com/> 2. Tancgil – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.tancgil.de/> 3. Cigdem – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://cigdem.toprak.de/> 4. Dokuo – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://dokuo.de/> 5. Erkan – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://erkansakallioğlu.blogspot.com/> 6. Fatih – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://fatihayhan.de/> 7. Karakedi – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://karakediii.blogspot.com/> 8. KW – груповий блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://kuechenwelt.blogspot.com/> 9. Mehmet – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://mehmet-yueksel.blogspot.com/> 10. Nesrin – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nesrins_kueche.com/ 11. NMM – груповий блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.neuemedienmacher.de/> 12. Oyla – авторський блог [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oyla19.de/>

Стаття надійшла до редакції 30.04.13.

Головянник Д.С., магістр,
Інститут філології КНУ ім.Т.Шевченка, Київ

ТУРЕЦЬКИЙ СЛЕНГ В СОВРЕМЕННОМ НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ (НА МАТЕРИАЛЕ БЛОГОВ)

В статье рассматриваются современные тенденции развития немецкого языка под влиянием турецкого национального меньшинства, а также исследуются основные изменения, происходящие на фонетическом, лексическом и морфолого-синтаксическом уровне.

Ключевые слова: интернет-блог, турецкий сленг, современный немецкий язык, миграционная лингвистика.

Golovyannyk D., Master Student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

TURKISH SLANG IN THE GERMAN LANGUAGE (BASED ON BLOGS)

This article is devoted to the modern tendencies of German language development under the influence of the Turkish national minority. The article highlights the major changes that take place in the phonetic, lexical and morphosyntactic level.

Key words: internet-blog, Turkish slang, modern German language, migration linguistics.

УДК 811.112.5'01

Гончарова О.О., к.філол.н., асист.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

НІДЕРЛАНДСЬКА МОВА У СУЧАСНОМУ СВІТІ: СТАНОВЛЕННЯ МОВИ НА ТЕРИТОРІЇ НІДЕРЛАНДІВ

У сучасних умовах глобалізації та англізації у лінгвістів поступово зростає інтерес до дослідження мов меншин. Так, однією з європейських мов, що не є широко поширеною, є нідерландська. У цій статті подається огляд історичного становлення нідерландської мови у комунікативному просторі Нідерландів.

Ключові слова: нідерландська мова, історія нідерландської мови, сучасна мовна ситуація у Нідерландах, мовна політика у Нідерландах.